

KORRALDUS

Geoloogilise uuringu loa väljastamise korralduse eelnõu

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõuseaduse § 26 ja §32 ja lähtuvalt edaspidi EMG Karjäärid OÜ uuringuloa taotlusest ning Keskkonnaameti 10.12.2020 käskkirja nr 1-1/20/230 „Keskkonnaameti struktuuriüksuste põhimääruste kinnitamine” lisa 13 „Keskkonnaameti ringmajanduse osakonna põhimäärus” punkti 2.5.1, Keskkonnaameti peadirektori 09.07.2021 käskkirja nr 1-1/21/137 „Keskkonnaameti teabehalduse kord ” punkti 4.3 otsustan:

1.1. Anda ettevõttele edaspidi EMG Karjäärid OÜ geoloogilise uuringu luba nr L.MU/519380 Kaavere uuringuruumi kehtivusajaga 5 aastat (lisatud).

2. ASJAOLUD

EMG Karjäärid OÜ (registrikood 14273374; aadress Vana-narva mnt 11b Kiiu alevik, Kuusalu vald, Harjumaa 74604), esitas Keskkonnaametile 12.05.2023 Kaavere uuringuruumi geoloogilise uuringuloa taotluse (registreeritud Keskkonnaameti süsteemis KOTKAS 12.05.2023 nr DM-124782-1, edaspidi ka *uuringuluba*).

Uuringuluba taotletakse geoloogilise uuringu teostamiseks Jõgeva maakonnas, Põltsamaa vallas, Kaavere külas asuvale riigimaale katastriüksusele Põltsamaa metskond 12 (registriosa nr 11778450, katastritunnus 61606:001:0600, pindala 718,17 ha). Riigivara valitseja on Kliimaministeerium ja volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus. Taotletava uuringuruumi teenindusala pindalaga 56,72 ha. Tegemist on tarbevaru uuringuga, mille käigus plaanitakse rajada kuni 22 puurauku ja kuni 10 uuringukaeveõõnt uurimissügavusega kuni 30 m. Uuritavaks maavarakas on lubjakivi.

Taotletavast alast kagupool asub Pohlaka (katastritunnus 61606:001:0891) maaüksus ning loodes Hanepaju (katastritunnus 61606:001:0199) maaüksus. Taotletaval alal nende maaüksustega külgnemist ei ole. Alal on kattuvus Aidu turbamaardla aktiivse reservvaru plokiga 1. Uuringuruumi teenindusmaa kattub täielikult Pandivere ja Adavere-Põltsamaa nitraaditundliku alaga (väline tunnus LTA1000001). Uuringuruumi teenindusmaa kattub täielikult PÜ489/Tuuleveski maaparandussüsteemi maa-alaga (vid:2102930030110001). Uuringuruum asub metsamaal, kus on osaliselt teostatud lageraiet. Geoloogilisi uuringuid on Kaavere uuringuruumis alal tehtud ainult 1979. aastal kui teostati uuring Jõgeva rajooni

turbamaardlate otsingulis-uuringuliste tööde aruanne.

Uuringuruumi alast ca 800m kaugusel kagusse jääb puurkaev PRK0050912 ja ca 1 km kaugusele puurauk 441. Alast loodesse ca 1,7 km kaugusele jääb puurkaev PRK0023814. Kaavere uuringuruumi alast 5 km raadiuses asuvad Otisaare ning Puidvere lubja-ja dolokivikarjäärid. Samuti jääb sinna raadiusesse Kalana lubjakivimaardla aktiivse reservvaru plokk 1.

Alal levib Siluri lõheliste karbonaatkivimite põhjavesi, mille tase on kõrgusel 75-77 abs m. Vett vähelevilaskvad Kvaternaarisetted on aeratsioonivööks, mille kaudu sademed Siluri veekompleksi infiltreeruvad. Seega paikneb lubjakivi kogu ulatuses veetasemest madalamal. Uuritava materjali eeldatavad kasutusvaldkonnaks on üld-ja teedeehitus.

Arvestades kasuliku kihi keskmiseks paksuseks 24 m ja uuringuruumi piires varu esinemist 28 ha suurusel alal, on hinnanguline maavara kogus ca 6720 tuh m³.

Geoloogiline uuring viiakse läbi puurmasinaga puuraukude rajamise teel (südamikpuurimine). Uuringu käigus mõõdetakse puuraukude suudmete kõrgused instrumentaalselt ning teostatakse uuringuruumi teenindusala topograafiline mõõdistamine. Et läbida kasulik kiht täielikult, kavandatakse puuraukude sügavuseks kuni 30 m . Puuraukude omavaheliseks kauguseks planeeritakse kuni 400 m. Alale planeeritakse rajada kokku kuni 22 puuraukude, sh 15 põhipuurauku, 2 puurauku katsepumpamiseks ja 5 lisapuurauku, et oleks vajadusel võimalus selgitada maavara levikut keerulisema geoloogilise ehituse korral või rajada uus puurauk, kui põhipuurauk satub nt karstunud tsooni. Lisaks on planeeritud rajada ka kuni 10 kaevandit katendi paksuse täpsustamiseks.

Puuraukude ja kaevandite suudmed mõõdistatakse, geoloogiline läbilõige dokumentaaritakse ning puurimisel saadud materjalist võetakse proovid materjali füüsikalis-mehaanilisteks katseteks ja keemiliseks analüüsiks. Hüdrogeoloogiliste tingimuste väljaselgitamiseks planeeritakse teostada veetasemete mõõtmised puuraukude ning katsepumpamine (teostab vastavat tegevusluba omav ettevõtte).

Geoloogilise uuringuga Kaavere uuringuruumis keskkonnale olulist negatiivset mõju ei kaasne. Geoloogilise uuringu teostamisel järgitakse kõiki keskkonnakaitse ja ohutustehnika nõudeid. Puuraukude rajamiseks kasutatakse korras tehnikat. Mis on läbinud perioodilise tehnilise ülevaatuse. Töötamisel ei kasutata keskkonda reostavaid materjale. Puuragregaadiga töötades tekib vaid vähesel määral müra, mis on lühiajaline ning ei ületa norme. Seega ei kahjusta geoloogiline uuring ümbritsevat keskkonda.

Puuraugu veealune osa täidetakse peenkillustikuga, mis tihendatakse puurpingi hüdraulika abil. Puuraugu veepealne osa (kuni kasvukihini) täidetakse killustiku sõelmetega ja väljapuuritud moreeniga ning tihendatakse. Kasvukihi intervall täidetakse puuraugust võetakse kasvukihiga. Puuraukude ümbrus korrastatakse uuringueelsesesse seisukorda ning puuraukude likvideerimise kohta koostatakse vastavasisuline likvideerimise akt. Kuna proovimiseks võetakse kogu puursüdamik ja kattepinna kasutatakse ära puuraukude likvideerimisel, ei teki uuringu käigus

kaevandamisjäätmekava esitamine ei ole vajalik.

Arvestades geoloogilise uuringu negatiivse mõju puudumist juba lähiümbrusele, puudub uuringul igasugune puutumus Natura 2000 võrgustiku alaga.

Maapõueseaduse (edaspidi *MaaPS*) § 1 lg 3 kohaselt kohaldatakse uuringuloo andmise ja muutmise menetlusele haldusmenetlus seaduse (edaspidi *HMS*) avatud menetluse sätteid, arvestades *MaaPS* erisusi.

3. KAALUTLUSED

MaaPS § 4 lg 2 järgi on maavara geoloogiline uuring maavara kaevandamise ja kasutusele võtmise eesmärgil tehtav geoloogiline töö. *MaaPS* § 17 lg 2 järgi on geoloogiline uuring lubatud uuringuloo alusel. *MaaPS* § 27 lg 1 järgi esitab taotleja uuringuloo saamiseks loa andjale taotluse. *MaaPS* § 26 kohaselt annab uuringuloo Keskkonnaamet.

Keskkonnaamet kontrollis taotleja esitatud taotlusmaterjalide vastavust *MaaPS*-le, keskkonnaministri 09.01.2020 määrusele nr 1 „Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja geoloogilise uuringu loa taotluse esitamise kord, täpsustatud nõuded taotluse kohta, loa andmise kord ning taotluse ja loa andmekoosseis” ning pidas andmeid piisavaks loa menetlemiseks.

Geoloogilise uuringu loa taotlust kontrollis keskkonnaregistri maardla nimistu volitatud töötaja, *Maa*-amet 18.05.2023 kiri nr 9-3/23/8218-2. Ettepanekuid ei esitatud.

Riigilõiv 400 € on tasutud 12.05.2023 riigilõivuseaduse § 136¹ lg 1 kohaselt.

MaaPS § 28 lg 5 kohaselt tuleb juhul, kui uurimistöö või uuringu käigus tekib kaevandamisjäätmekava ning jäätmekava ladestamiskoht ei ole jäätmehoidla jäätmeseaduse § 35² tähenduses üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloo taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava. Jäätmekava koostamisel, esitamisel ja kinnitamisel lähtutakse jäätmeseaduse §-ga 42¹ kehtestatud nõuetest. Loa taotluse kohaselt uuringute käigus kaevandamisjäätmekava ei teki ning seetõttu ei ole jäätmekava vajalik.

MaaPS § 17 lg-te 3 ja 4 järgi võib üldgeoloogilist uurimistööd ja geoloogilist uuringut korraldada ja juhtida selleks teadmisi, oskusi ja kogemusi omav isik. Üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloo alusel võib hüdrogeoloogilisi töid teha isik, kellel on veeseaduse § 12³ p-de 1, 3 ja 5 kohane tegevusluba.

Geoloogilise uuringu teostaja on J.Viru Markšeideribüroo OÜ (registrikood 11644539; aadress Tartu mnt 84a-50, Kesklinna linnaosa, Tallinn, Harju maakond)

HMS § 48 lg 1 alusel avaldas Keskkonnaamet uuringuloo menetluse algatamise teate 25.05.2023 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Uuringuloo taotluse menetlusse võtmisest teavitati 25.05.2023 kirjaga nr DM-124782-3 taotlejat ja naaberkindustate omanikke.

Kuni geoloogilise uuringu loa andmise või andmisest keeldumise otsuse tegemiseni on igal ajal õigus esitada Keskkonnaametile taotluse kohta põhjendatud ettepanekuid ja vastuväiteid.

Avalikustamise käigus ettepanekuid ja vastuväiteid ei esitatud.

Kavandatav tegevus ei kuulu keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi *KeHJS*) § 6 lg-s 1 nimetatud tegevuste nimistusse, mille korral tuleb vastavalt KeHJS § 11 lg-le 3 algatada keskkonnamõju hindamine (edaspidi *KMH*) selle vajadust põhjendamata. Kui kavandatav tegevus ei kuulu KeHJS § 6 lg-s 1 nimetatute hulka, peab otsustaja selgitama välja, kas kavandatav tegevus kuulub KeHJS § 6 lg-s 2 nimetatud valdkondade hulka ja on loetletud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruses nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” või on tegemist KeHJS § 6 lg-s 2¹ nimetatud tegevusega, mille korral tuleb KeHJS § 6¹ lg 3, § 11 lg-te 2, 2³ ja 4 kohaselt anda eelhindang ja kaaluda KMH vajalikkust.

Antud juhul kuulub kavandatav tegevus KeHJS § 6 lg 2 p-s 2 mainitud valdkonda. Samas ei ole kavandatavat tegevust nimetatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruses nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu”. Samuti ei ole tegemist KeHJS § 6 lg-s 2¹ nimetatud tegevusega. Seetõttu antud juhul KMH ei ole kohustuslik, samuti ei anta eelhindangut vastavalt KeHJS § 6 lg-le 2³ ega kaaluta KMH vajalikkust. KeHJS § 6¹ lg 4 kohaselt EMG Karjäärid OÜ ei pidanud Keskkonnaametile esitama KeHJS § 6¹ lg-s 1 nimetatud teavet, kuna eelhindangut ei anta vastavalt KeHJS § 6 lg-le 2³.

Uuringuloa andmise menetlusele kohaldatakse HMS avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi. Uuringuloa andmisest keeldutakse, kui uuringu tegemine on vastuolus riigi huvidega. Kaavere uuringuruum asub riigimaal.

Geoloogilise uuringu tegemine ja varu arvele võtmine keskkonnaregistri maardlate nimistus ei anna taotlejale kaevandamise õigust, kui annab riigile maavarade otsingu ja uuringu seisukohalt kindlasti olulist informatsiooni, mistõttu uurimistöö tegemine ei ole vastuolus riigi huviga.

Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal on vajalik välja selgitada, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb MaaPS § 35 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid.

Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Luba antakse, kui keeldumiseks ei esine seaduses sätestatud kaalukat põhjust. Loa andmisest keeldumise alused selgitab välja loa andja.

MaaPS § 35 lg 2 p 1 sätestab, et uuringuloa andmisest keeldutakse, kui taotlejale on määratud karistus kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest ja selle andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus ning EMG Karjäärid OÜ ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise

eest (karistusregistri andmed seisuga 26.10.2023).

MaaPS §-s 35 sätestatud uuringuloo andmise keeldumise alused puuduvad.

Vastavalt MaaPS § 27 lg-le 7 saadab kaevandamisloa andja geoloogilise uuringu loa taotluse arvamuse saamiseks taotletava uuringuruumi kohaliku omavalituse üksusele, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse kohta selle saamisest arvates. Keskkonnaamet juhtis kirjas tähelepanu asjaolule, et kui nimetatud tähtajaks arvamust ei esitata, võib Keskkonnaamet lähtuvalt HMS § 16 lg-st 2 lahendada ülalnimetatud Kaavere uuringuruumi geoloogilise uuringuloo loa taotluse ilma kohaliku omavalituse arvamusest.

Keskkonnaamet saatis 25.05.2023 kirjaga nr DM-124782-4 Kaavere uuringuruumi geoloogilise uuringu loa taotluse menetlusse võtmisest teavitamine ja taotluse kohta arvamuse küsimine Põltsamaa Vallavalitsusele.

Põltsamaa Vallavalitsus ei avaldanud arvamust.

HMS § 48 ja § 49 lg 1 ka lg 2 alusel pani Keskkonnaamet õigusakti eelnõu avalikkusele tutvumiseks välja xx.10.2023 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtajaks määramati 2 nädalat. Avalikustamise käigus ettepanekuid ega vastuväiteid *esitati/ei esitatud*.

HMS § 40 lg 1 kohaselt peab haldusorgan enne haldusakti andmist andma menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivad vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited. Keskkonnaamet küsis ettevõttelt xx.10.2023 kirjaga nr DM-124949-x arvamust või vastuväiteid geoloogilise uuringu loa andmise otsuse ja loa eelnõue kahe nädala jooksul kirja saatmisest.

Ettevõtte....

VAIDLUSTAMINE

Geoloogilise uuringu luba ei anna uuringuloo omanikule garantiid, et talle hilisemalt antakse maavara kaevandamise luba ning geoloogilise uuringu loa saamisel ei teki õiguspärast ootust kaevandamisloa saamiseks.

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Reet Siilaberg
Reet.Siilaberg@keskkonnaamet.ee